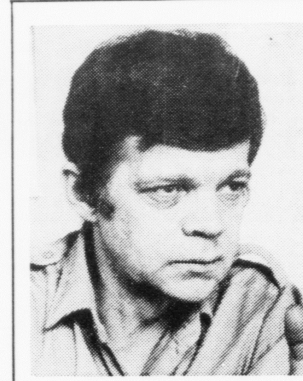

Privata kreppan

— gerst alt meira samfelagslig ...

sjónarmið

John
Smith
skrivur

Almennu lönirnar vóru í 1989 um 1350 mill. krónur. Til: Sjúkrahúsverk, skúlar, landsverkfrøðingin, strandferðsluna, almennaverkið, umsiting, politikarar, ríkisumboð, politi og aðrar instansir. Öll fastlönt fólk, flestu úttan avskrivningarmøguleikar, sum í skatti vórðu tiknir fyrri einar 800 milliónir einsins í 1989.

Nær- og millumleiðir við Føroyar góvu um 100.000 tons í ráfiski, ið vórðu til um 40.000 tons av frystum, saltaðum, umframt nakað av feskum til útflutnings, og valutainntøkan (hjá vinnulivinum í Føroyum) av hesum var um 900 mill. krónur. Kostnaður til skip og virki, lönir, SEV, pakktilfar og annað var um 1500 milliónir og hallið var sostatt $1500 - 900 \text{ mill.} = 600 \text{ mill. krónur}$.

Hetta hall varð gildið yvir skattin og hvør sigur, at tað ikki vóru skattakrónurnar, ið tiknar vóru frá teimum alment lóntu, ið guldur hetta hallið. Tey vórðu jú tikin fyrri umleið 800 mill. krónur, ella heilar 200 mill. kr. meira, enn hallið var stórt.

„Inntøkan“ frá statinum var 975 mill. krónur. Sum sæst, væl størri enn valutainntøkan av nær- og millumleiðum við Føroyar.

Hesar inntøkur (almenningar lönir í mestan mun) eru skattaðar við um 580 mill. krónum. — Ella at kalla alt hallið, sum tað er.

Er tað ikki hol í hovdið, henda herferðin móti teim alment lóntu, teim fastlóntu, er tað ikki tragikomiskt, hesin løgni dansur keisarans í ongum klæðum úti í Tinganesi, og so hansara falleraðu vinnulivsmenn og ein geitabukkur!

Lemjanin av øllum øðrum fyrirtakssemi her í samfelagnum skuldi ein trúð hovuð seti síni skelkandi spor.

631 mill. krónur koma at vanta í landskassanum við árslok. Eydnast so eisini ætlaða herferðin móti teim alment lóntu, hvat hall skulu vit tá rokna við?? 800-900 mill.?

Trý flogvit ríkaða igjøgnum miðlarnar føroyska almenningin við teirra askoðan viðv. útlitinum búskaparlaga sæð fyrri hetta fólk, fyrri hetta samfelag, nú í vikuni, sum fór.

Munurin nú og so fyrri einum og tveimum árum síðani —, tá tað kemur til spurningin um hvørji ráðini eru til at taka, — hann er nágreiniliga eingin. — Intelligent??

Hesir triggir, allir vinnulivsmenn: ið ein meiriluti av fólkinum fyrri tveimum árum síðani, av eini ella aðrari orsök blivu samd um kundu bjarga Føroyum: „Setið tveir, triggjar vinnulivsmenn oman í Tinganes, teir hava skil á pengum — sparkið restina til hús, tá verður alt okay í leypu av null komma fimm“. Hin løgni revisorurin við gloriuni varð settur sum høvð og eins og tað vinnuliv, hann hevur ráðgivið á bláman, so er tað eftir lótu vordið við Føroyum.

Gomlu heimaráðini í Dimmu og so yvirspenta geilið í brúna flugufangara pappirinum av Traðarvegi sannførdi partar av fólkinum um, at hetta var leiðin: „Út úr vælferðarsamfelagnum“ — og tað var væl tað, ið fólk vildu hava, ella hvussu?

— Ti tað er just tað, vit hava fingið.

Ein multireiðari og bókhaldari, við vitan um standrættarstatus á haturshendi, reiðari á einum ótali av dollum, ið ivaleyst allir geva hall. (form. í figgjarnevndini).

Ein skipari, sum (sambært Dagblaðnum hevur nomið sær kunnleika á universitetsstigi til at læra aðrar skiparar, hvussu teir skulu halda seg av kollosjónskós): stjóri, nevndarformaður, nevndarlimur, stýrislimur etc. etc. (handilsmálaráðharrar).

Ein maskinmaður av tí góða gamla slagnum: fyrbetari — trigangsdamp og so salt á ketilin fyrri at halda trýstinum uppi — so skilagoður, at hann varð settur nevndarformaður á størsta blokkvirkinum í Vágoyinni, serkønur í falleraðum dieseltogurum — ein heil røð av likum — í lastinum og so reint faktiskt! (finansministari?)

Tann fyrsti boðaði — tá hann gjørdist fiskimálaráðharrar — frá: „Vit eru farnir í landsstýrið fyrri vinnulivið og tað kemur at sviða og merkjast út í hvønn einasta avkrók í Føroyum“. Disse vare ordene.

Ein geitabukkur (úr nationalkapitalistiska tjóðveldisflokkinum) sleit, tá herðindini komu, tjórið við millumbili og proklameraði sparingar og skurð á øllum samfelagstýðandi virkseini. (nær vaknar hetta fullvit?)

Kollektiv svaving.

Og blóðið tað rann.

Ein so dygg tapping, at donorurin varð latin eftir í andaleypi.

Og soleiðis fluttu hesir harrar 605 mill. av skattaborgarapeningi yvir í sin egna sektor — einsins í 1989.

Landskassin, ið átti nakrar hundrad

mill. krónur á bók í útlandum, varð „lættur“ fyrri henda pening, hesar nakrar hundrad milliónir, ið mótsvaraðu teirri upphædd, landskassin við árslok 1988/89 hevði í láni: Hesin peningur varð tikin heim og fluttur til „fiskivinnuna“. Hin løgni, ið er svágur Olaf Olsens og vist nokk eisini hevur okkurt samband við Anfinn Kallsberg, proklameraði eina 180 milliónir eingangsinspræning til „vinnulivið“ og virkini, sum Olaf Olsen varðaði av, fingi so avgjørt mest: fleiri tiggjutals milliónir til Handils- og Frystivirkið og Lynfrost, meðan tað virkið, ið Ivan Johannesen varðaði av, eisini fekk tiggjutals milliónir, meðan tað er meira fløkjasligt at finna útav, hvat og hvussu høgur Anfinn Kallsberg gjørdist av hesi sjálgivnu spreytu.

Narkomani — kleptomanisk??

Hetta góða vinnuliv, skuldi tað visa seg — tá menn tóku at leita av álvara (við lykt, ti hetta var fyrri neyðini), hetta vinnuliv visti seg eisini, saman við nokrum privatum „ikki fiskavirkum“, har imillum svágur Olaf Olsens, Jógvan Sundstein, ið ber heitið lögmaður, eisini var í blant at hava lænt einar seks millardir, hetta afturat teimum tveimum milliardunum, ið kommunalur felagskapur, mest SEV kortini, høvdu sett seg fyrri. Fyrri SEVsa viðkomandi snúði tað seg um umfatandi boringar í norður Eysturoy, ið eru vorðnar livshættisligar hjá seyðamonnum og øðrum hampafólki at ferðast í, ein oyggjarpur, ið er so gjøgnumholaður, at hann sum danir plaga at taka til, „er be hæftet med en udtalt porøsitet i strukturer.“

Skak Nielsen kallar í seinastu rapport síni hesar transaktiónir fyrri overvældende færøsk kapitalimport, ið hann í somu rapport (samlikt eftir ráðum frá somu harrum), mælir til eiga at verða avloystar av ein færøsk kapital-eksport, der må lånfinansierest over landskassen.

Tað vil við vanligum mannaorðum siga, at henda ráðgevandi nevnd er vorðin nakað so gott gamaldags reyrend — villileidd og „ført bag lyset, så det batter.“

Intelligent? Super!

Ná, sum sagt so gjørt! 650 mill. vórðu læntar í Vesturtýskland nú um dagarnar og burtursæð frá einum obligatiónsláni, ið Pauli Ellefsen tók heim í sínari lögmanstíð og so kotymbeting-

aða fyribilslántøkan til afturgjalding av avlopsskatti upp 80 mill., so eru hesar 650 mill. krónurnar longu horvnar í úlvsins kjaft. —

— Og landskassin, t.v.s. tú og eg og allir aðrir Pallebaar og Marsannur, sum eru rívin at skinninum, hava nú fingið hongt um hálsin 650 milliónir (fyribils) — og vit (landskassin), sum ikki skyldu eitt oyra við ársskiftið 88/89, tvørturímóti, vit áttu útvið hálva milliard, vit hanga nú uppá himmalin viti hvussu nógv?

Skilja tit ikki ein pinn av hesum heimsins mest raffineraða bóndafangari, og um tit ikki nú aftaná tvey ár skilja henda óhugnaliga veruleika, hvussu í víðu verð, má ein so spyrja, stendur so til við tykkara, við okkara intelligensin?

Ella er tað nakað heilt annað, ið feilar?

Er viljin til liv komin í undirluta mótegis hinari tí miklu megini av teimum báðum, ið stýra okkara livi og levna?

Er tað deyðstráðanin, ið er vorðin okkara helsta drívmeði, heldur enn livsmegin?

Er tað katastrofan sjálf — í sær sjálvum — ið dregur mest í hesum døgum.

Hevur tað veruliga eydnast, hetta at fáa fólk ið alt, stýnjandi, at kenna trongd til at lata seg í øsku og í sekk.

Er tað so, tá skulu øll eisini vita av hesum: „Kenna øll tørv á at straffa seg sjálfan, so er tað himmalrøpandi skeivt, tað er einoygd egoisma. Okkara børn, fødd og ikki komin í eygað, eiga ikki at gerast offur fyrri okkara frelstu takan-synd í okkum sjálvum, meðan útlitið til kaos fremur pirrandi nýfikni heldur enn kalda ræðslu. Ti tað er vegurin til tjóðartýning, tað hava tit, vit, tað hevur ongín nakran rættin til!!

Og tí, latið teir, ið lænt hava føroyskum vinnulivsmönnum og privatum milliardir: Latið teir avskriva hesar milliardir, tær raka hvørki teg ella meg.

Setið tykkum ímóti, at fleiri lán verða tikin til færøsk kapitaleksport og sanering av einum deyðakomnum vinnulivi, ið var deytt, tá tað kom í eygað, og sum ongantið vaknaði til fullbórið liv, meðan tað hevur hóræð av einum stóðugum transfusionstreymi av blóði úr føroyskum øðrum (og donskum).

Tykkara øðrum.

Blóðið, ið varð tappað og fryst í blokk.

John Smith